

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Martina Bargela, na neverejnom zasadnutí 14. júla 2015 v Bratislave, v trestnej veci obžalovaného **M. M.** pre pokračovací prečin krádeže § 212 ods. 2 písm. f/ Tr. zák. a iné, o návrhu obžalovaného na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Tr. por., takto

r o z h o d o l :

Trestná vec obžalovaného **M. M.**, vedená na **Krajskom súde v Trnave** pod sp. zn. 6To/116/2014, sa tomuto súdu **neodníma**.

O d ô v o d n e n i e

Na Krajskom súde v Trnave sa vedie pod sp. zn. 6To/116/2014, konanie o odvolaní menovaného, ktoré podal proti rozsudku Okresného súdu Piešťany, sp. zn. 2T/5/2014, z 11. júna 2014. Označeným rozsudkom bol uznaný vinným zo spáchania pokračovacieho prečinu krádeže § 212 ods. 2 písm. f/ Tr. zák. v bodoch 1/ a 2/ rozsudku, zo spáchania prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f/ Tr. zák. v bode 3/ a zo spáchania prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/, písm. f/ Tr. zák. v bode 4/ rozsudku okresného súdu.

Za tieto prečiny mu bol uložený spoločný trest odňatia slobody vo výmere 4 mesiace, pričom na výkon trestu odňatia slobody bol zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Zároveň okresný súd zrušil trestný rozkaz Okresného súdu Piešťany, sp. zn. 1T/52/2013, z 22. apríla 2013, ako aj všetky ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad. Okresný súd tiež rozhodol o náhrade škody.

Po podanom odvolaní obžalovaný **M. M.** vzniesol námietku zaujatosti voči sudcom Krajského súdu v Trnave spolu s návrhom na odňatie veci, pričom uviedol nasledovné:

„Okresný súd Piešťany a Krajský súd Trnava majú medzi sebou príbuzenské a nadštandardné vzťahy, čo taktiež dokazuje, že všetky rozhodnutia Okresného súdu Piešťany, ktoré končia na odvolacom Krajskom súde v Trnave sú stotožnené. Moja námietka zaujatosti namieta na právnu úpravu, zaujatosti voči Krajskému súdu v Trnave. Krajský súd obmedzuje nezávislosť Okresného súdu Piešťany pri rozhodovaní o treste, čo je v rozpore s čl. 50 ods. 1 a čl. 141 ods. 1 Ústavy SR. Z uvedeného platného Tr. zákona, Tr. poriadku vyplýva, že Krajský súd v Trnave a Okresný súd Piešťany uplatňujú trestnú sadzbu nepriaznivú nakoľko ich cieľom je len zvýšenie ochrany spoločnosti, ale i snaha sprísnenia zákonom stanovených trestných sadzieb; prinútiť súdnu moc ukladať tresty zodpovedajúce predstavám zákonodarnej, respektíve výkonnej moci ako je aj Okresný súd Piešťany a Krajský súd v Trnave. Mám zato, že toto sú dostatočné dôvody na námietku zaujatosti voči Krajskému súdu v Trnave, či už sú to sudcovia trestnoprávných alebo občianskoprávných sudcov. Zaujatosť voči súdnym procesom ako aj všetkých senátov Krajského súdu v Trnave. Po preskúmaní mojej námietky chcem, aby krajský súd postupoval podľa § 23 ods. 1 Tr. por. Chcem, aby bolo zachované právo na spravodlivý súdny proces, ktorý súdi objektívne a nestranne, nakoľko každý občan má právo na spravodlivý súdny proces.“

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd najbližšie spoločne nadriadený preskúmal podaný návrh ako aj príslušný spisový materiál a dospel k záveru, že nie sú dané dôvody na odňatie predmetnej veci z jurisdikcie Krajského súdu v Trnave a jej prikázanie inému súdu toho istého druhu a stupňa.

Podľa **§ 23 ods. 1 Tr. por.** z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Podľa **článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky** „Nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanovuje zákon“. Účelom práva priznaného podľa citovaného ústavného článku je zabezpečiť občanovi, aby o jeho veci konal sudca ako predstaviteľ tej zložky súdnej moci, ktorá má právomoc vo veci konať a aby konal a rozhodoval sudca zo súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný. Ústava Slovenskej republiky v čl. 48 ods. 1 poskytuje každému, a teda aj obvinenému „*právo nebyť odňatý zákonnému sudcovi*“.

Na rozhodnutie o odňatí veci vecne i miestne príslušnému súdu a jej prikázanie na ďalšie konanie inému súdu toho istého druhu a stupňa podľa § 23 Tr. por. musia vždy existovať dôležité dôvody, ktoré svojim významom a závažnosťou odôvodňujú výnimku z ústavnej maximy - „práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi“.

Medzi dôležité dôvody okrem iného nepochybne patrí aj požiadavka zabezpečenia spravodlivého procesu vykonaného nestranným sudcom, či sudcami (senátom). Záruku, že vo veci bude konať nestranný sudca poskytuje obvinenému **článok 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky**, podľa ktorého: „Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky“. Z tohto článku okrem práva na určitú kvalitu spravodlivého procesu vyplýva aj „právo na nestranného sudcu“.

Nestrannosťou treba rozumieť absenciu predsudkov (zakorenených úsudkov, či názorov, ktoré nie sú založené na spoľahlivom poznaní ale na púhom predpoklade) alebo predpojatosti (subjektivismu, neobjektivismu, straníckosti). Nestrannosť je potrebné skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, čo znamená, že je potrebné zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t.j. je potrebné zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu prezumuje až do predloženia dôkazu o opaku. Objektívna nestrannosť sa posudzuje podľa vonkajších objektívnych skutočností. Platí tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký objektívne javiť v očiach strán. Objektívne hľadisko je založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akejkoľvek legitímnej pochybnosti o zaujatosti sudcu. Spravodlivosť nielenže má byť vykonaná, ona sa musí aj javiť, že je vykonaná (Delcourt v. Belgicko – rozsudok ESLP zo 17. 1.1970, Saraiva de Carvalho v. Portugalsku – rozsudok z roku 1994...).

V prípade ak sa vecnými a relevantnými argumentmi nepreukáže absencia predsudkov alebo predpojatosti procesne činných sudcov, v tomto prípade namietaných všetkých sudcov Krajského súdu v Trnave, potom nie je možné vysloviť, že sú u nich dané predpoklady na zaujaté konanie a rozhodovanie, a tým existencia dôvodu či dôvodov na ich vylúčenie.

Konkrétne dôvody, pre ktoré je sudca vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania sú uvedené v ustanoveniach § 31 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Tr. por.

Z predloženého spisu nevyplývajú dôvody na vylúčenie sudcov Krajského súdu v Trnave v zmysle § 31 ods. 2, ods. 3 Tr. por., a preto najvyšší súd upriamil pozornosť na skúmanie dôvodov na vylúčenie sudcov podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z dôvodu pochybnosti a nezaujatosti pre ich pomer k prejednáwanej veci alebo osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre ich pomer k inému orgánu činnému v trestnom konaní.

Pomerom k prejednáwanej veci treba rozumieť určitú zainteresovanosť orgánu činného v trestnom konaní na skutku, ktorá má konkrétnu podobu a osobný charakter, aby bola dostatočným dôvodom pre vznik pochybností o schopnosti sudcu pristupovať k veci a úkonom, ktoré sa jej týkajú objektívne. Táto môže napríklad spočívať v tom, že orgány činné v trestnom konaní, resp. jeho príbuzní, rodinný príslušník, osoba jemu blízka a podobne, boli činom poškodení eventuálne orgán trestného konania bol svedkom skutku, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie a podobne.

Pomer orgánu trestného konania k osobám uvedených v § 31 ods. 1 Tr. por. sa rozumie vzťah tohto orgánu k niektorej z uvedených osôb, ktorý môže vyvolať vo verejnosti pochybnosti o jeho nezaujatosti práve pre tento vzťah, ktorý prípadne existuje aj mimo rámec konania. Takýto vzťah môže spočívať najmä v príbuzenskom a rodinnom pomere úradnej osoby k niektorej z osôb uvedených v § 31 ods. 1 Tr. por., ďalej môže ísť o úzke priateľstvo, či kamarátstvo, resp. negatívny vzťah.

Obžalovaný M. M. v námietke zaujatosti vyslovil len všeobecne nespokojnosť s rozhodovaním krajského súdu, pretože tento núti Okresný súd Piešťany uplatňovať trestnú sadzbu nepriaznivú, pričom medzi sudcami Okresného súdu Piešťany a Krajským súdom v Trnave majú existovať príbuzenské a nadštandardné vzťahy.

Sudcovia krajského súdu v Trnave vo svojich vyjadreniach vyslovili, že sa necítia byť zaujatí ani pre pomer k veci, a ani pre pomer k osobe obvineného.

Najvyšší súd po vyhodnotení všetkých okolností prípadu konštatuje, že neexistujú žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali obavu zo zaujatého konania a rozhodovania sudcov Krajského súdu v Trnave vo veci obžalovaného M. M.. Nezistil žiadne skutočnosti, čo i len naznačujúce absenciu nestrannosti a predpojatosti sudcov Krajského súdu v Trnave, pričom všeobecne (bez priliehavých relevantných argumentov) vyslovený subjektívny názor obžalovaného o nesprávnej aplikácii Trestného zákona pri ukladaní trestov a ničím nepodložený odkaz na príbuzenské a nadštandardné vzťahy nemôže byť dôvod na vylúčenie sudcov z konania tak, ako to predpokladá ustanovenie § 31 ods. 1 Tr. por.

Zo zreteľom na neexistenciu dôležitého dôvodu na odňatie veci v podobe vylúčenia všetkých sudcov Krajského súdu v Trnave a nezistenia iných dôležitých dôvodov na odňatie veci nebolo možné vyhovieť návrhu obžalovaného, pretože ak by sa tak stalo, došlo by k porušeniu jeho práva na zákonného sudcu a práva na prerokovanie veci nestranným súdom.

Preto najvyšší súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Protí tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 14. júla 2015

JUDr. Peter K r a j č o v i č, v.r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Martin Bargel

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Libuša Jánošíková